

JOS DOUMA

Jezus ontdekken

33 DAGENBOEK

© 2004 Uitgeverij Kok – Kampen
Vormgeving en omslagontwerp Garage BNO
ISBN 90 435 0987 6
NUR 707

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

VOORWOORD

Ik weet niet waarom je dit boek in je handen hebt genomen om het te gaan lezen. Ik weet wel waarom ik het geschreven heb.

Ik heb het geschreven omdat ik er naar verlang dat jij Jezus leert kennen op een manier die je misschien niet voor mogelijk had gehouden. Ik heb het geschreven omdat ik vermoed dat je iemand bent die wel van harte gelooft maar het soms moeilijk vindt om een persoonlijke relatie met Christus te ervaren. Ik heb het geschreven om Jezus Christus aan je voor te stellen op zo'n manier dat jij zelf ook niets anders wilt dan Hem centraal stellen in je leven.

8

Dit boek is dus geschreven vanuit een verlangen. Maar het schrijven was ook een daad van gehoorzaamheid. God de Vader is zo trots op zijn Zoon dat Hij alles aan Hem heeft gegeven en dat Hij tegen heel de wereld zegt: 'Kijk naar Hem, luister naar Hem, naar mijn Zoon, mijn intens beminde Kind, in wie Ik al mijn vreugde vind.' Dit boek is bedoeld als een hulpmiddel bij dat kijken en dat luisteren. En ik bid dat de Geest van God je hart opent en dat Hij je ontdekt aan Jezus, de Christus, Gods Zoon, de Heer van het heelal en de Heer van je hart.

Ik ben me er daarbij zeer van bewust dat dit kleine boek op geen enkele manier recht kan doen aan de grootheid van Christus. Hij is zo overweldigend dat de wereld de boeken niet zou kunnen bevatten die over Hem geschreven zouden moeten worden om Hem volledig voor ogen te schilderen. Ik kan niet meer doen dan iets van wat ik zelf mocht

ontdekken met je delen. Daarbij speelt vooral het Nieuwe Testament een grote rol. Niet omdat ik geloof dat je Jezus niet kunt leren kennen uit het Oude Testament. Wel omdat de openbaring van de Zoon in het Nieuwe Testament directer en voller is. En als je goed oplet, zul je zien dat ik ook nog weer een grote voorkeur heb voor het evangelie van Johannes en voor de brieven van Paulus.

Ik heb gekozen voor de vorm van een 33-dagenboek. En laat ik maar eerlijk zijn: dat is een variatie op Rick Warrens 40-dagenboek over *Doelgericht Leven*. Bij dat bijbelse getal 40 speelt de symboliek een belangrijke rol: het duidt op een periode van bezinning en beproeving, een periode van het zoeken van een weg en het gaan van een reis. In dit boek over Jezus kies ik voor 33 dagen als herinnering aan het aantal jaren dat de Zoon van God als mens op aarde leefde. Waarom leefde Hij eigenlijk 33 jaren, en niet 20 of 73 of 40? Ik weet het niet. God neemt de tijd die Hij nodig vindt. En dat is voor ons lang niet altijd te verklaren.

9

Met de keuze voor 33 dagen wil ik daarom ook helemaal niet de suggestie wekken dat je na precies 33 dagen Jezus zult hebben leren kennen in zijn volheid. Want het leren kennen van Christus is een kostbaar geschenk dat je moet willen ontvangen, maar dat ook werkelijk van de andere kant gegeven moet worden. Het is in welke vorm dan ook een gebedsverhoring die komt op de door God bepaalde tijd. Jezus vinden is voor alles: ontdekken dat Jezus jou gevonden heeft. Jezus ontdekken is ten diepste: aan Hem ontdekt worden.

Van mij hoef je dit boek dan ook niet in precies 33 dagen te lezen (het mag natuurlijk wel). Want het gaat niet om een precies aantal dagen, maar om Gods weg met jou. Misschien wil Hij dit boek gebruiken om jou een diepere ervaring te geven van Christus' aanwezigheid en gebruikt Hij daarvoor de bladzijden die ik geschreven heb voor dag 27. Misschien

gebruikt Hij wel de preek die je aanstaande zondag hoort om je in je hart te treffen en je ogen te openen voor de glorie van zijn Zoon. Want ik weet niet precies hoe God te werk gaat. En dat vind ik ook helemaal niet erg. Een ding weet ik wel: Hij maakt gebruik van zijn goddelijke Woord dat in de handen van de Geest en in de harten van wie in Hem geloven een geweldig krachtig middel is om mensenlevens te veranderen en te vernieuwen.

Daarom speelt in dit boek de bijbel ook zo'n belangrijke rol, en moedig ik je aan om voortdurend biddend te lezen en te luisteren. Zonder de Geest van de gebeden gaat het niet. Alleen Hij kan de ogen van je hart openen voor de Christus van de Schriften, die voor ons onthult wat er leeft in het hart van zijn Vader.

Aan Hem, die drie-enige God, Vader, Zoon en heilige Geest, is de kracht en de glorie en de majesteit en de lof en de heerlijkheid, vandaag en morgen en in eeuwigheid. Amen.

MIJN ONTDEKKINGSTOCHT

Voordat ik je meeneem op een ontdekkingsstocht, wil ik je eerst iets vertellen over de weg die ik zelf ben gegaan. Niet dat dat een heel bijzondere weg is, maar wellicht dat het je kan helpen om mij wat beter te leren kennen. Tenslotte mag ik in de komende weken een eindje met je meelopen op je weg met God. En ik denk dat ik het ook vertel om voor mezelf nog eens wat helderder te krijgen wat er gebeurd is.

Ik ben in 1968 geboren in een gezin van uiteindelijk acht kinderen. Mijn tweelingbroer en ik waren respectievelijk de zevende en de zesde (jawel, ik ben tien minuten ouder dan hij). Mijn vader en moeder gingen hun kinderen voor in een leven met de Here. Daarbij speelde de betrokkenheid bij de kerk een belangrijke rol. Zo mocht ik in mijn jeugd de God van de bijbel leren kennen en ontdekte ik de waarde van een kerkelijke gemeente. Ik voelde me thuis in de kerk.

11

Na de lagere school en de middelbare school (en over die periode van een slordige veertien jaar, in Zuidhorn en Meppel, valt werkelijk niet veel bijzonders te vertellen) heb ik een half jaartje in Enschede gestudeerd op de HEAO. Maar dat was het helemaal niet, bleek achteraf. Toen besloot ik, het was eind 1988, om naar 'Kampen' te gaan, waar de Theologische Universiteit van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) zich bevindt. Deze keuze is voor mijzelf achteraf altijd nog een enigszins ondoorgrondelijk gebeuren. Er zijn, voor zover ik mij herinner, geen maanden van overweging aan vooraf gegaan. Opeens was mij helder, in een van de laatste decemberavonden van 1988, dat ik moest gaan studeren om predikant te worden. In die tijd was ik wel in-

tensiever met bijbel en geloof bezig dan daarvoor, maar van een bijzondere periode van bekering en vernieuwing van mijn geloof was geen sprake.

De theologische studie verliep de eerste jaren vrij onopvallend. Ik wilde gewoon dominee worden en nam de studie eigenlijk min of meer op de koop toe. Dat veranderde toen de preekcolleges begonnen. Ik raakte, mee door het onderwijs van prof. Kees de Ruijter, hevig geïnteresseerd in alle vragen die samenhangen met prediking in deze tijd. Deze interesse leidde ertoe dat ik voor mijn afstudeerscriptie als onderwerp koos: 'De meditatie en de preekvoorbereiding'. Inmiddels was namelijk ook het onderwerp spiritualiteit mij steeds meer gaan interesseren: de scriptie bood een prachtige mogelijkheid om me te verdiepen in de spirituele dimensie van de preekvoorbereiding.

12

Eenmaal afgestudeerd (in 1995) mocht ik aan de Universiteit in Kampen drie jaar lang werken als wetenschappelijk assistent en een proefschrift voorbereiden. Het onderwerp lag opnieuw op het snijvlak van prediking en spiritualiteit. De titel van het proefschrift luidde: 'Veni Creator Spiritus. De meditatie en het preekproces'. In mijn studie besteedde ik veel aandacht aan het werk van de heilige Geest in en rond de prediking: ik probeerde heel het preekproces te bedenken vanuit dat gezichtspunt. In 1998 zaten de drie jaren erop en werd ik predikant in de Gereformeerde Kerken van Beverwijk en Krommenie. De promotie volgde in 2000.

In dat jaar, 2000, maar misschien ook al wel eerder, bekwam mij steeds meer het gevoel dat ik in mijn nadenken over prediking en spiritualiteit teveel was gefocust op de heilige Geest en te weinig op Jezus Christus. Daarbij speelde de volgende opmerking een belangrijke rol (gemaakt door dr. Kick Bras in het Manifest voor de geestelijke vernieuwing van de Samen-op-Weg-Kerken dat hij in 1995 publiceerde): 'Het is van groot belang dat er in onze kerken christocentrisch

gepreekt wordt, maar van nog veel groter belang dat er christocentrisch geleefd wordt.' Hier vond ik de term 'christocentrisch' voor het eerst verbonden met een ander woord dan prediking. Blijkbaar kon je als gelovige dus niet alleen luisteren naar christocentrische preken, maar zelf ook een christocentrisch leven leiden.

Uiteindelijk werd de 40-dagentijd van 2002 de periode waarin een vernieuwd inzicht doorbrak. Aan het begin van die periode had ik me toegewijd aan een heel eenvoudige vorm van vasten en aan het dagelijks bidden of God me nieuw zicht op Jezus wilde geven. En dat heeft Hij gegeven! Ik werd eraan ontdekt dat het in christelijk geloven gaat om Christus, en om Hem alleen. Ik ontdekte de waarheid van de uitspraak: 'Christus is Alles' (Kolossenzen 3:11). Ik ontdekte ook dat het niet zozeer gaat om iets wat we van Christus ontvangen (de rechtvaardiging die Hij verdiende voor mij, of de heiliging die Hij mij door zijn Geest toe-eigent) maar om Hemzelf, om Jezus Christus in eigen Persoon. Vanaf toen kregen de namen Jezus en Christus voor mij zo'n bijzondere klank. Waar ik vroeger in de bijbel en in andere boeken wat ongeïnteresseerd over deze namen heen las, zocht ik er nu voortdurend naar en kwam ik tot de ontdekking hoezeer het Nieuwe Testament en speciaal de brieven van Paulus volledig beheerst worden door de kostbare en wonderbare namen van de Zoon van God: Jezus Christus. De bijbel werd voor mij nu - eigenlijk voor het eerst - een open boek, een verrassend boek, een levend boek, omdat ik er Jezus in vond, de Levende en Sprekende Heer.

Ik heb het ervaren als een volkomen nieuw begin. Ik weet nog de dag waarop ik een map maakte om allerlei artikelen op te bergen, die ik van internet haalde of die ik kopieerde uit boeken. Op de voorkant zette ik: 'CHRISTUS en de gemeenschap met Hem - theologische en spirituele kern van christelijk leven en (s)preken.' Dat was een markeringspunt in een proces dat achteraf gezien al veel langer geleden be-

gonnen was. Zo schreef ik al in 1996 een meditatie met deze titel 'Christus in mij' waar heel deze thematiek aan de orde kwam. Toch kreeg dat in 2002 allemaal een verdieping die er eerder niet was.

Toen ik daarover eens iets vertelde in een preek - het was in Middelstum - kwam er na afloop van de dienst een broeder naar me toe, ongeveer van mijn leeftijd, en hij zei: 'Ik heb Christus een paar jaar geleden ook mogen ontdekken. En weet je: het wordt alleen maar mooier.' En dat is waar: het wordt alleen maar mooier! Het wordt alleen maar mooier! Zo ontdekte ik in de loop van de afgelopen paar jaren dat er iets is wat nog boven de gemeenschap met Christus uit gaat: de glorie van Christus! In Jezus Christus, Gods geheimenis, is een oneindige rijkdom en volheid van heerlijkheid verborgen. Door het werk van de Geest kunnen we daarvan steeds meer gaan zien, met de ogen van ons hart.

14 Ik kan er nog vele bladzijden verder over schrijven, maar daarvoor is dit hoofdstuk niet bedoeld. Ik wil nu alleen maar dat je iets proeft van de verrassing, de ontdekking, de vernieuwing die me overkomen is.

Overigens wordt die ontdekking ook wel eens aangevochten. Bijvoorbeeld als mensen zeggen: 'Het is Jezus voor en na, maar waar blijven de Vader en de Geest?' Daar kunnen zelfs gevaarlijk klinkende woorden als 'Jesulatrie' en 'Christomonisme' aan verbonden worden. Maar dan denk ik altijd aan de passie waarmee de Vader zijn Zoon verheerlijkt (Matteüs 17:5): Christus is Gods Oogappel, en juist daarom mag ik als kind van de Vader ook enorm veel, misschien zelfs wel buitensporig veel bewondering hebben voor zijn Eniggeboren Zoon. En ik denk ook aan de vurigheid waarmee Paulus, Jezus' apostel, spreekt over zijn gegrepen zijn door Christus (Filippenzen 3:7-14). Passie hebben voor Christus is bijbels gezien de normaalste zaak van de wereld!

Toch hebben vragen die gesteld worden rond de schijnbaar eenzijdige aandacht voor Christus Jezus me er wel toe gebracht om in de opbouw van dit 33-dagenboek mijn uitgangspunt te kiezen in de Drie-eenheid van God. Tussen de eerste drie dagen en de laatste drie dagen liggen namelijk drie keer negen dagen die respectievelijk zijn geschreven vanuit het perspectief van de Vader, de Zoon en de heilige Geest. Zo wil ik onze God in al zijn heerlijke volheid eren.

Maar staan blijft ook dat ik deze drie-enige God alleen door Jezus Christus leer kennen. Daarom schuift de Drie-enige om zo te zeggen Hem ook steeds weer naar voren: Kijk naar Hem! Luister naar Hem! Want de woorden die Christus spreekt zijn altijd weer nieuw en vernieuwend. En je raakt op Christus ook nooit uitgekeken: Hij is altijd weer groter en liefdevoller en radicaler en helderder en zachtmoediger en geduldiger en warmer en wijzer en confronterender en gehoorzamer en sterker en zwakker en goddelijker en menselijker dan ik dacht.

15

Zo vormt sinds 2002 in mijn persoonlijke leven en in mijn bediening als predikant de Persoon van Jezus Christus het Middelpunt. 'Christus Centraal!' Zo formuleer ik dat op zijn kortst. Ik vermoed dat er maar weinig gelovigen zijn die daar bezwaren tegen maken. Toch is het mijn ervaring dat zo'n uitspraak iets plichtmatigs kan krijgen en geen werkelijk inhoudelijke uitwerking krijgt. Maar voor de opbloei van het persoonlijke geloofsleven en van het leven in de gemeente van Christus is deze radicale en inhoudelijke concentratie op Jezus de enig begaanbare weg. Hij zegt het Zelf ook: 'Ik ben de Weg' (Johannes 14:6).